

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Sermones prestantissimi viri Roberti de Latio: ordinis
Minoru[m] sacre theologie professoris: pontificis
Aquinatis**

Caracciolo, Roberto

Lugd., Anno d[omi]ni. M.ccccxiiij. vi. no.Maij.

In festo purificationis beate marie de tribus virtutibus eiusdem
contemplandis. Sermo. v.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70607)

De purificatione beate Marie.

decebat virginē oppignerari muneribus
vt esset gratia plena: q̄ dedit celis glo-
riā: terris deū: pacē gentibus: finē vitis:
vite ordinē: et moribus disciplinā. hec il-
le. Propter que oīa corā elizabeth deū
īp̄a magnificauit: que dignat de se no-
bis dicere illud Eccli. xxiij. Ego mater
pulchre dilectionis et timoris et magni-
tudinis et sc̄e spei. In me gr̄a oīs vitz
veritatis. In me oīs spes vite et virtus
tis. Transte ad me oēs qui concupisci-
tis me: et a generationibus meis imple-
mini. Spiritus enim meus super mel dul-
cis: et hereditas mea super mel et fauū.
Ad eam ergo crebro confugiamus: vt
sua p̄tectione liberemur ab oībus ma-
lis imminētibus: et benefaciēdo merea-
mur filij eius gratiam et tandem gloriā
sempiternam. Amen.

De tribus virtutibus contēplandis
virginis gloriose in festo purificationis
eiusdem.

Sermo. v.

Amplēti sūt

dies purgatiōis ma-
rie s̄m legem moysi.
Scribunt hec verba
Luc. ij. c. et i euāgelio
psentis solēntatis.
Splēdor virtutū glō-
se virginis marie miro mō effundit in
celo et in terra. Nā de ip̄a inq̄t Amb. in
lib. de virginitate. Talis fuit maria vt
ei⁹ vnus vita oīm sit disciplina. Pro-
pterea quecūq; gesta sunt p̄ eā dū illuz
paruulū psentauit i tēplo: rōnabilr fa-
cta fuisse indubitāter tenēdū est. Quē
et nos deuoti⁹ cōtēplari possem⁹: sancta
mater ecclia purificationis ei⁹ festum cū
b̄ndictiōe cādelarū agēdū statuit. Dese-
runt nō accēse cādele ille b̄ndicteyr in-
nuat q̄ nōgo sacratissima tota sit splēdi-
dar luminosa. Fuit aut̄ psentis solēn-
tatis istitutio: Sergij papa: q̄ a spūsan-
cto edoct⁹: voluit vt xp̄iani singulis an-
nis ad honorē genitricis dei hac die to-
tū mūdū cū accēsis et b̄ndictis cereis il-
lustrarēt. Induct⁹ nō ad id fuit: qm̄ ro-

mani tpe gētilitatis et sup̄stitioni cult⁹
idolorū in kalēdis february ad honorez
februe matris martis: q̄ de⁹ erat bello-
rū: vrbē de quito in quintū annū cū ce-
reis et facib⁹ tota nocte illustrabāt: vt fi-
lius ei⁹ illis victoriā de inimicis p̄cede-
ret: cui⁹ matrē tā solēnter honorarēt.
S̄m in februaryo sacrificabāt februo. i.
plutoniz ceteris dñs ifernalib⁹ p̄oias
bus antecessorū suoz: iō eis solēnes ho-
stias offerrebāt: et tota nocte laudib⁹
sistētes cū cereis et accēsis facib⁹ viga-
bāt. Et qm̄ difficile est p̄suetā relinq̄re:
xp̄iani de gētilitate cōuersi adhuc p̄di-
ctas cerimonias obseruabant. Qua de-
re pōtifer marinus vt extingueret paga-
norū erroz: induxit vt b̄ndicta luminas-
ria ad honorē regine celoz ab oībus fi-
delibus portarent. Ipsa nāq; non mar-
tis: sed iesu xp̄i filij dei dulcissima ma-
ter a nobis colenda est: cuius meritis et
intercessione innumera (vt sic dicā) eā
inuocātib⁹ b̄nficia donant. Ad cuius
laudes explicādas hodierna die incūbe-
re debemus: que vagientē filiū ad tem-
plum perduxit: ibiq; oīa perfectē que
moyses in lege iubebat. In q̄b⁹ p̄ ipsam
laudabilissime gestis triplicē ei⁹ virtutē
p̄e ceteris eligimus cōtēplandā.

Prima de virginitatis.

Secunda humilitatis.

Tertia liberalitatis.

De perpetua virginitate sancte marie
que fuit a p̄phetis p̄nūciata: ab ipsa
voto cōfirmata: et semper inuolābilit̄
obseruata.

Cap. i.

Prima virtus excellentissima
illius felicissime matris quas
cōtēplari debemus de vir-
ginitatis. Hec designatur in
verbis moysi. Nam Leuit. xij. ex ordina-
tione dei moyses dixit: Mulier si susce-
pto semine peperit immunda erit. Ista
conditio si apposita dat intelligere q̄
quāq; mulier esset paritura masculi nō
suscepto semine. Ex quo doctores dicūt
q̄ signanter moyses fuit ita locutus ad
excipiendā matrē dei ab immūditia. Et

ut Bern. ait: qz timuit i matrē dñi blasphemiam irrogare. Sed ut virginitatem illā ardentius veneremur: in hac parte tria dubia sunt aperiēda.

Primum utrū virginitas marie fuit ante p̄nūciata.

Secundā utrū virginitas marie fuit voto confirmata.

Tertium utrū virginitas marie fuit semper obseruata.

Ad primū dubiū r̄ndemus q̄ placuit altissimo deo per multa ante retroacta secula virginitatē marie a suis prophetis et alijs quibz rem tam grandē notā effect: mirabiliter p̄conizari. Omitto sibyllaz oracula. Laico multoz patriarcharū testimonia. Tm̄ referē qd̄ in historis hispanie: quid in Ezechie: quid in Esaiā fidelissime scribitur: In originali libro historie hispanice in. c. xl. de nōnullis in adēribus tempore Fernādi regis ita habet: Cū apud toletū quidā iudeus gratia ampliādi vineā suā rupem cōmīnuisset: in medio saxi cōcauitas reperta est: vbi liber erat folia lignea habēs descriptus tribus linguis: hebreis: grecis: et latinis: scriptura quasi vniꝰ psalterij videbat. Sic liber de triplici mūdo diserebat ab Adā vsqz ad antixpm̄. Primum caput hō tertij libri incipiebat a xpo sic exordies. In tertio mundo filius dei nascetur in mūdo ex virgine maria: patieturqz p̄ salute hoīum. Qd̄ cum iudeus cōspiceret statim cum familia sua sacro fonte renatus est. In fine hō libri erat q̄ tpe Fernādi regis inueniri debebat. Ad p̄phetas Ezechielē iam veniamus cui virginitas marie reuelata est. Unde ait. c. xliij. Cōverti me ad viā porte sc̄torum exterioris que respiciebat ad orientem et erat clausa. Et dixit dñs ad me. Porta hec clausa erit et nō aperiet et vir nō trāset p̄ eā: qm̄ dñs deus isrl̄ ingressurus est p̄ eā. Vbi Aug. in ser. ait: Mirabilis p̄phete visio: sed mirabilior est p̄phete adimpletio. Quid est porta in domo dñi clausa: nisi q̄ Maria semper erit intacta? Et qd̄ est hō nō transibit p̄

eam: nisi q̄ Joseph nō cognouit eā? Et qd̄ est solus dñs intrat et egrediet p̄ eā: nisi qz sp̄s sct̄us impregnauit eā? Et qd̄ est clausa erit in eternuz: nisi qz Maria fuit virgo ante partū et virgo post partus. Dicit ergo Maria. Porta facta sum celi: ianua facta sum filio dei. Illi facta sum ianua clausa: qui post suam resurrectionē ingressus est per ostia clausa per q̄ egressus est ad suos crucifixos. Ad discipulos aut̄ suos clauso ostio cenaculi ingressus est claustra: qui natus de ventre meo: me matrem dimisit intactam. Adimpleuit ventrem meū diuinitate: et uterū meum nō euacuauit castitate. hec ille. Esaias hō saris ap̄t. c. viij. virginitatem marie p̄nūciat. Ecce (inquit) virgo concipiet et pariet filiū et vocabit nomen eius emanuel. Sed iudei contra nos arguūt. Primum qz in hebreo nō d̄r virgo: sed halma: et significat puellā absconditā siue sit virgo siue corrupta. Secūdo qz dicitur q̄ nomen eius vocabitur emanuel. Filius aut̄ virginis vocatus est iesus xps. Et ideo etant iudei q̄ hec p̄pheta non intelligitur de chusto et virgine matre: sed de Ezechia filio regis achaz: qui post dictum p̄phete natus est. Sed hoc impugnat Rabbi Salomō p̄ hoc q̄ Ezechias erat viginti nōqz annoz qm̄ cepit regnare post Achaz patrem suum immediate: vt habetur. iij. Regū. xvij. c. Achaz regnauit tm̄ sedecim annis: vt habetur. iij. Regū. xvj. c. Ergo in principio regni Achaz anteq̄ diceretur propheta: Ezechias erat natus et erat nouem annorum. Et propter hoc dicit Rabbi Salomon: q̄ hec propheta est intelligenda de filio Esaiē q̄ acceperat vrotē iupenculam et iam cōceperat de eo. Et quia de puero existente in matris vtero nescitur si sit masculus vel femina: id̄ Esaias dabit Achaz signum liberationis a duobus regibus illum inuadere volentibus: sicut patet iij. Reg. xvj. c. q̄ vroz sua grauida pareretur filium masculum. Sed vt refert Nicolaus de ly. ista expositio stare non po

De purificatione beate Marie.

test quia. c. sequenti dicitur de puero illo. Et erit extensio alarum eius implens latitudinem terre tue o emmanuel. Et loquitur de terra regni iudee cuius nunquam fuit dominus Elaias. Et propterea ad litteram intelligitur de christo qui dicitur iudee et omnibus que sunt in celis in terra. Ad primum obiectum dicitur Nicol. delyra: quod halma in hebreo significat abscondita: ita quod non dicitur de integritate illius. Et scribitur per hunc. Et non inveniuntur nisi tres ista descripte. Prima est Rebecca de qua Gen. xliij. c. dicitur puella decora nimis. Sequitur Puella que egredietur. in hebreo ponitur Halma que egredietur. Secunda fuit Maria soror moysi: de qua Exod. ij. c. fuit puella. in hebreo ponitur halma. Fuit halma. Et iste due fuerunt virgines purissime quando fuerunt sic nominate. Tertia ergo fuit homo Maria in hac prophetia. Quare halma virginem significat. Ad illud quoque quod adducebat de nomine emmanuel: respondent doctores ut etiam tactum est in sermone de circumcissione: quod duplex est nomen: scilicet nature ut homo: et impositionis ut petrus et Antonius. Emanuel itaque est nomen nature: iesus vero nomen impositionis. Secundum dubium aperiendum: primum virginitas Marie fuit voto confirmata. Et quod respondet Ricch. in. liij. dist. xxx. Et Tho. ij. parte. q. xxvij. quod cum perfectio nis opera magis sint laudabilia si ex voto fiant quam sine voto: virginitas autem in matre dei precipue debuit pollere: ideo conveniens fuit virginitas eius esset ex voto deo consecrata. Verum quod tempore legis oportebat generationi insistere tam mulieres quam viros: quod secundum carnem originem cultus dei augebat antequam ex illo populo christus nasceretur. Mater dei non creditur antequam desponsaretur Ioseph absolute virginitatem vouisset: licet eam in desiderio habuisset. Super hoc tamen voluntatem suam divino commisit arbitrio. Postmodum vero accepto sponso secundum quod mores illius temporis exigebat simul cum eo votum virginitatis emisit. Voluit vero desponsari ex familiari instinctu spiritus sancti fides de divino auxilio quod nunquam ad copulam carnalem pervenirent. Non firmatur ista per magistrum sententiam in. liij. dist. xxx. et etiam per illud quod scribitur xxvj. q. ij. c. sufficiat. S. Beata Maria. Zandolphus tamen dicit in suo. liij. quod possibile fuit virginem expresse vouisse antequam desponsaretur: et nihilominus cum voto virginitatis potuit contrahere. Nam matris monium est consensus in carnalem copulam altero coniugum petente. Si ergo contrairet per revelationem ipsi femine quod nunquam vir ab ea debitus peteret: cum vero voto virginitatis posset stare verum matrimonium: quod nunquam carnalis copula sequeretur. Et ita fuit in proposito: quod virgini gloriose fuit reuelatum quod nunquam Ioseph peteret ab ea debitum: et forte etiam ipsi Ioseph: cui dicitur a nonnullis quod ipse insuper ex instinctu spiritus sancti virginitatem vouerat. Non obstante autem tali voto inter Mariam et Ioseph verum fuit matrimonium: ut refert magister sententiarum. Et. xxvj. q. ij. c. institutum. Nam ut inquit Ricchardus. et sanctus Thome. duplex est perfectio rei: prima scilicet et secunda. Prima in ipsa rei forma consistit ex qua speciem sortitur. Secunda consistit in operatione rei per quam res aliquam liter suum finem attingit. Forma autem matrimonij consistit in quadam indivisibili conjunctione animorum per quam unus coniugum indivisibiliter alteri fide servare tenet. Finis autem matrimonij est proles generanda et educanda. Ad quorum primum pervenitur per concubitum conjugalem. Ad secundum per alia opera viri et uxoris qui sibi mutuic obsequuntur ad prolem nutriendam. Sic ergo quantum ad primum perfectionem omnino verum fuit matrimonium virginis matris dei et Ioseph: quod uterque consentit in copulam conjugalem: non autem expresse in copulam carnalem: nisi sub conditione si deo placeret. Unde et angelus vocat Mariam coniugem dicens Mariam gem tuam. Quod expones Aug. in lib. de nuptiis et concupiscentia dicit: et dicitur voto

tatur et prima desponsationis fide: quā
 concubitu nec cognouerat nec fuerat co-
 gniturus. Quātū hō ad scōam pfectio-
 nē q̄ est p̄ actus m̄rimoniū hoc si referat
 ad carnalē p̄cubitū p̄ quē p̄les generat
 nō fuit istud m̄rimoniū p̄summatū. Va-
 buit tñ illud m̄rimoniū etiā scōam p̄-
 fectionē quātū ad p̄lis educationē. Et
 Augu. dicit in li. de nuptijs et concupiscē-
 tia. Omne nuptiarū bonū impletum est
 in illis parētibus xp̄i p̄les: fides: sacra-
 mentū. Prole cognoscimus ipsum dñm
 iesum. Fidem q̄: nullum adulteriū. Sa-
 cramentum q̄: nullum diuortium: solus
 tibi nuptialis concubitus non fuit. Et si
 quis obijceret contra ista q̄: Hiero. con-
 tra heluidiū ait: Joseph Adarie custos
 fuit potius q̄ maritus. Dicendū q̄: Die-
 ro. accipit maritus ab actu matrimonij
 cōsummati. Similiter intelligēda sunt
 uerba Hieronymi in Mattheū. vbi ait:
 Cū virū audieris suspitio tibi ne subeat
 nuptiarum: sed reco: dare cōsuetudinis
 scripturarum qua sponsi viri et sponse
 vocantur vxores: q̄: Diefonymus vos
 car nuptias nuptialem concubitu. Om-
 nia predicta facile teneri possunt: et q̄
 virgo vel anteq̄ cum Joseph contrabe-
 ret: vel postq̄ cōtraxit ex dei reuelatio-
 ne uirginitatem uouisset. Et q̄ Joseph
 illuminatus a deo qui elegit eum tante
 uirginis sp̄sum et sui filij alūnum uir-
 ginitatem uoto fuerit cōpletus: cū per-
 pendimus ipsius uirginis b̄ndicte mo-
 res et actus diuinitus regularos. In q̄-
 dam tñ historia sic habetur q̄ beatavir-
 go completo ablactationis triennio: ad
 templum dñi a parentibus fuit perdu-
 cta: vbi remansit cum alijs uirginibus
 et puellis in omni sanctitate seruens al-
 tissimo deo: uisitabaturq̄ ab āgelis fre-
 quentius et sp̄ualibus consolationibus
 replebat. Quarto decimo hō etatis sue
 anno pontifex publice denunciavit: ut
 uirgines que erāt in templo et etatis tē-
 pus impleissent: domū reuerterentur ut
 matrimonia contraherent. Cuius man-
 dato cum cetera paruissent: sola uirgo

maria hoc se facere nō posse respondit.
 Tū q̄ parentes sui eam dñi seruitio mā-
 cipassent: tum q̄ uirginitatem suā dñi
 ipsa uouisset. Tunc anxiatus pontifex
 p̄ nouitate rei imminēte festiuitate ius
 deorum senionibus conuocatis: omniū
 vna hec fuit sententia ut dñi cōsiliū
 quereretur. Cum aut̄ orationi insisteret
 et pontifex ad consulendum dñm acces-
 sisset mox de loco oratorij cunctis audiē-
 tibus uox insonuit: ut quicūq̄ de domo
 dauid nuptijs habiles coniugati nō cēt
 singuli uirgas ad altare deferrent: et u-
 iuscūq̄ uirgula germinaret et in cacumi-
 ne eius spiritus sanctus in columbe spe-
 cie cōsederet: ipse proculdubio esset cui
 uirgo desponsari deberet. Erat inter ces-
 teros Joseph de domo dauid: cui cum
 incongruum uideretur si uir iam proue-
 cte etatis tam teneram uirginem duce-
 ret in vxorem: ceteris uirgas suas afferē-
 tibus: solus ipse uirgam nō attulit. An-
 te cū nihil diuine uoci consonū appare-
 ret pō tifer iterato dñm p̄sulendū puta-
 uit. Qui respōdit q̄ solus ille uirgā suā
 nō attulit cui uirgo desponsari debebat.
 Inductus itaq̄ ioseph ut uirgas suam
 ferret cū hoc fecisset ilico germinauit: et
 in eius cacumine colūba p̄sedit: quare si-
 bi desponsata fuit uirgo. Qui in suā ci-
 uitatem berthē p̄fectus necessaria nu-
 ptijs p̄uidebat. Uirgo aut̄ maria ad do-
 mū parētū in nazareth reuersa est. Ubi
 in diebus illis angelus gabriel ei orans
 ei apparuit: et de ea nasciturū dei filium
 nūciavit: hec in legēda natiuitatis h̄gis-
 nis. Tertiu dubiu fuit uirū h̄ginitas
 marie fuit semp̄ obſuata. Ad q̄d nequā
 heluidius hereticus ore sacrilego et blas-
 phemo ausus est dicere: q̄ post partum
 nō māst h̄go lz fuerit h̄go an partū et in
 partu. Gumpfit aut̄ occasione erroris:
 q̄ male intellexit scripturas. Nā in. s. c.
 Matthei scribit de ioseph. Non cogno-
 scebat eā donec peperit filiū suū primo-
 genitum. Arguit heluidius et dicit: Hoc
 aduerbiū donec p̄sueuit determinatum
 tempus significare. Quo completo fiet

De purificatione beate Marie.

id qđ vsq; ad illud tps nō fiebat: verbū aut cognoscēdi ibi ad coitus referat: sicut et Beñ. iij. dicit: qđ adā cognouit vxorē suā ergo post partū beatā dgo fuit a Ioseph cognita. In sup et iesus noīaf pūmogenitus: ergo habuit fratres subsequētes. Et hoc pfirmat qđ Ioh. ij. dicit: Descendit in capharnaū ipse. i. xps et mī et fratres eius. Pro cōfusione heluidij et veritatis defensione notādū p illo verbo cognoscēbat: qđ qdā dixerāt hoc nō esse intelligendū de cognitiōe carnis sed de cognitione noticie. Dicit em̄ Lhyf. qđ nō cognouit eā ioseph anq; pareret cui? fuerit dignitatis. Sed postq; peperit tunc cognouit eā: qđ p ip̄sus plē specialior et dignior facta fuerit qđ totus mūdus: qđ quē totus mūdus capere nō poterat in angusto vtero suo sola suscepit. Quidā aut hāc cognitiōnē referūt ad noticiam visus. Sicut em̄ Moysi cum dño colloquēris glificata est facies vt nō possent in eū intēdere filij isrl: sic maria claritate virtutis altissimi obūbrata cognosci nō poterat a ioseph donec peret. Post partū dō a ioseph agnita inuenit specie faciei nō libidinis tactu. Diero. aut cōcedit hoc esse intelligēdū de cognitione coitus. Sed dicit vsq; vel donec i scripturis qñq; significat certū tps: s̄m illud ad Gal. iij. Propter trāsgressionem lex posita est donec venit semē cui p̄miserat. Qñq; dō significat infinituz tps s̄m illud ps. cix. Donec ponaz inimicos tuos. ponif ibi donec p̄ semper. Et s̄m hūc modū loquēdi euāgelista ostēdit qđ ioseph nō cognouit eā donec peperit. i. vsq; ad partū: et neq; etiā post partū de eo etiā qđ xpus dicit: pūmogenitus: vt ait Diero. Et ponif ex de dōbo. sig. in. c. Ioseph. Nō post quē alius: sed an̄ quē nullus. Et de eo qđ heluidius referebat xps videlz habuisse fratres. Diero. ait: qđ q̄ tuor modis in scriptura fratres dicunt: scz natura: gēte: cognatiōe: et affectū. An̄ fratres dñi dicti sunt: nō s̄m naturam: quasi ab eadē mīre nati: sed s̄m cognationem quasi cōsanguinei eius existētes.

tes. Detestādus itaq; est error p̄niciosissimus Heluidij: vt inquit Tho. ij. parte q. xxvij. Primo sicut qđ derogat xpi p̄fectioni: qui. i. s̄m diuinā naturā vnigenitus est patris tāq; p̄fectus p̄ oīa filius eius: ita etiā decuit vt esset vnigenitus matris tanq; perfectissimū germē eius. Scđo hic error iniuriā facit sp̄i sancto cuius sacrariū fuit vterus virginis in quo carnē xpi formauit. Unde nō decebat vt decetero violares p̄ cōmittiones virilē. Tertio derogat dignitati et sanctitati matris dei: qđ ingratiſsima videtur si tanto filio p̄tēta nō esset: et si d̄gnitatē qđ in ea miraculose cōseruata fuerit sponte p̄dere vellet p̄ carnis concubitum. Quarto insuper ip̄s ioseph esset ad maximā p̄sumptionē imputandū: si eam quā reuelante angelo de sp̄i scđo deum concepisse cognouerat: pollutentaret. Quare virginem an̄ partum virginē in partu: et virginē post partuz genitricē dei verissime predicamus. Si dō vterius aliquis quereret. Cur voluit christus de virgine nasci? Responde re possum: ex dictis p̄fati doctoris sancti Tho. vbi. s̄. qđ hoc factum est triplia de causa.

Primo p̄pter dignitatē patris:

Scđo p̄pter puritatē filij.

Tertio p̄pter incarnationis finē.

¶ Primo p̄pter patris dignitatē obseruandā. Cum enim xps sit verus et naturalis dei filius: nō fuit cōueniēs vt aliū patrē haberet qđ deū: ne dignitas trāsferreretur in alium. ¶ Secundo hoc fuit conueniens propter puritatem filij. Ip̄se nāq; est verbum dei: verbū nō absq; omni corruptione cordis concipitur: et ex corde absq; corruptione procedit. Unde vt ostenderetur qđ illud corpus esset ip̄s verbi dei: conueniens fuit vt de incorrupto virginis vtero nasceretur. ¶ Tertio fuit cōueniens propter incarnationis finem. Ad hoc enim venit christus vt homines renascerentur in filios dei: non ex voluntate carnis neq; ex voluntate viri, i. non ex consensu mulieris

et viri: sed ex deo. i. ex deitate nati sunt
 Alii Augu. in li. de scā virginitate ait:
 Oportebat caput nostrum insigni mira
 culo fm corpus nasci de virgine: vt si
 gnificaret sua mēbra de virgine ecclia
 fm spm nascitura.

¶ De tribus legis cerimonijs quas bea
 ta virgo seruauit ex humilitate. Cap. ij.

Secunda virtus p̄tātissima
 quā in virgine b̄ndicta cōtē
 plari debemus: dī humilita
 tis. Ob illā nāq; subiecit se
 hodierna die triplici cerimo
 nie legis.

Prima cerimonia fuit purgationis.

Secūda p̄sentationis.

Tercia oblationis.

¶ Prima cerimonia dicitur purgationis.
 Quadragesimo nāq; die a natiuitate
 dñi venit ad tēplū vt fm̄ p̄suetudinem
 legis mūdaret: cū tñ sub illa lege nō re
 neretur. Ad qđ plene intelligendū p̄s
 derāda sunt ea que scribuntur Leuit. xij.
 vbi sic habetur in snia: qđ mulier si susce
 pro femine peperisset masculū: immun
 da esset septē diebus. Immūda. i. a con
 sortio hoīm et ab ingressu tēpli. Sed cō
 pletis septē diebus mūda quidē efficie
 bas quoad consortiū hoīm. Sed adhuc
 vsq; ad trigēsimū tertium diē quoad in
 gressum templi immūda erat. Tandem
 cōpletis quadraginta diebus: quadra
 gesima die tēplum intrabat: et puerum
 cum mulieribus offerebat. Si hō femi
 nā peperisset: duplicabant dies: et quo
 ad p̄sentiū hoīm: et quoad ingressum tē
 pli. Beatissima hō virgo nullaz habuit
 immūditā a qua purgaret: neq; filium
 cōceptū virili femine: quare nec legi pur
 tificationis obligabat. Voluit tñ predi
 cam legē humiliter adimplere. Nam vt
 inquit Thom. in. parte. q. xxvij. Sicut
 plenitudo gratie a xpo deriuat in ma
 trem: ita decuit vt mater humiliati filij
 conuictus: voluit nihilominus circūci
 sionem aliaq; onera legis subire: ad de
 monstrādū humilitatis et obediētie exē
 plum: et vt approbaret legē: et occasio

nem scandali a iudeis tolleret. Propter
 easdem rationes voluit et matrem suaz
 implere legis obseruantias: quibus tñ
 nō erat obnoxia. Ideo Bern. ad virgi
 nem sic deuote loquitur: Vere beatavir
 go nō habes causam: nec tibi opus est
 purificatione: sed nūquid filio tuo op
 erat circūciō? Esto iter mulieres tāq;
 vna illarum: nam et filius tuus sic est in
 medio puerorū. hec Bern. ¶ Secūda ceri
 monia legis cui se virgo scā subiecit: di
 citur p̄sentationis. Et em̄ scribit Ezo.
 xij. Locutus est dñs ad moysen dicens:
 Sanctifica mihi oē primogenitus qđ apes
 rit vuluā in filiis isrl. Vbi sciendū qđ de
 ple nata duplex p̄ceptū tradebat i le
 ge. Anū quidē generale quantū ad om
 nes. vt. i. cōpletis diebus purificationis
 matris: offerret sacrificiū p̄ filio siue p̄
 filia: vt habet Leuit. xij. Et hoc quidē
 sacrificiū erat ad expiationē pcti: i quo
 ples erat concepta et nata: et etiā ad cō
 secrationē quandā ipsius: qđ tunc p̄mo
 presentabat in templo. Et ideo aliquid
 offerebat in holocaustū: aliquid p̄ pec
 cato. Aliud erat p̄ceptū speciale de pri
 mogenitis tā in hoibus qđ in iumentis
 Sibi em̄ dñs deputauerat oē primoge
 nitum in isael: p̄ eo qđ ad liberationem
 populi israel percusserat primogenita
 egypti ab hoīe vsq; ad pecus: primoge
 nitus filiorū israel reseruat. Et qđ xpus
 fuit primogenitus Marie virginis ma
 tris: vtrūq; fuit factum circa eum. Pri
 mo quantum ad id qđ erat speciale: et
 pertinet ad primogenitos. Ob qđ dicit
 Lucas. Tulere illum in hierlm vt offerret
 eum. i. offerrent dño: qđ oē masculinum
 adaperiens vuluā. i. primo nascens fm̄
 Nico. de ly. cuiusmodi erat primogeni
 ti: sanctū dño vocabitur. Secūdo factum
 fuit circa christum id qđ cōiter pertinet
 ad oēs. Et hoc notatur cum dicitur: Et
 vt darent hostiam fm̄ qđ dicitur erat in
 lege dñi: par turturaz aut duos pullos
 columbarum. Quia hō dī: Oē masculu
 num adaperiens vuluā: p̄ qđ loquitur
 de masculo cōcepto et nato per apertio

De purificatione beate Marie.

nem claustrum virginale: quod non habuit locum in beata virgine: quia virgo permansit in conceptu et partu: sed hanc legem ex humilitate voluit observare. **Tertia** cerimonia cui se virgo subiecit: oblationis. Nam obtulere ipsa et ioseph pro domino parturiturus: aut duos pullos colubarum. Nec erat oblatio pauperum: sed agnus oblatio divinitus. Veritatem tres difficultates hic oriuntur.

Prima an conveniens fuit aliquid offerre deo.

Secunda quare oblatio fiebat de aliquibus determinate non de omnibus.

Tertia quare animalia offerebantur occisa.

Pro prima difficultate posset quis arguere isto modo. Nihil est offerendum alicui quod suum est et ipse non indiget. Sed dei erant omnia que in sacrificiis offerebantur et illis non indigebat: quia ad usum hominis illa deputaverat: ergo non erat deo offerenda. **Cōfirmant** ista per david in psalmo. xxix. di. **Domini** est terra et plenitudo eius: omnis terrarum et universi que habitant in eo. et psalmo. xxxix. **Sacrificium** oblationem noluiisti. **Et** in alio psalmo inducit loquentem deum. psalmo. xlii. **Nihil** manducabo car. tau. aut sanguinem hircorum potabo. **In** contrarium autem est illud quod ponit **Leuiticus**. s. ubi dicit deus: **Oblatus** ovis adolebit sacerdos super altare in holocaustum et odor suavitatis domino. **Et** propterea scriptus **Leuiticus**. s. ij. q. cii. dicit quod deus voluit sibi offerri sacrificia triplici ratione.

Primo propter mentis ordinationem.

Secundo propter idolatrie excusationem.

Tertio propter figurationem.

Primo voluit deus sibi offerri sacrificia propter mentis ordinationem. **Ad** hanc pertinet ut omnia que quis habet recognoscat a deo: ut dicitur. xvi. q. s. in. c. reuertimini. et ordinet in deum tanquam in ultimum finem. **Et** hoc representabat in oblationibus et sacrificiis. **Hinc** est quod **David** ut scribitur. s. Paral. c. xix. dicebat: **Tua** sunt omnia et que de manu tua accepimus dedimus tibi.

Secundo voluit deus offerri sibi sacrificia

propter idolorum excusationem: ut per bonorum qui reddebatur deo retraheret populus a cultu idolorum. **Nam** precepta de sacrificiis non fuerunt data populo iudeorum nisi postquam declinavit ad idolatriam adorando vitulum conflatum. **Tertia** ratio fuit propter figurationem. **Sacerdos** namque erat christus qui se offerre pro hominum salute debebat. **Ideo** oblationes veteris legis christum figurabant: de quo sic inquit apostolus ad **Ephe. v.** tradidit semetipsum pro nobis oblationem et hostiam deo in odorem suavitatis. et ad **Heb. x.** Christus una semel pro peccatis hostias obrulit in sempiternum. **Concludimus** ergo quod licet dei sint omnia quibus nec indiget: oblationes tamen sibi fieri voluit propter hominum utilitatem rationibus predictis. **Secunda** difficultas erat quare oblatio fiebat deo de aliquibus determinate et non de omnibus. **Nam** de generibus animalium quadrupedum offerebantur boves: oves: et capre. **Et** de avibus turtur et columba. **Et** in mutatione leprosi de passeriis. **Quare** non offerebantur pisces aquile: leones: et similia: **Et** respondet **Thom.** ubi dicit quod hoc fiebat propter tria.

Propter eorum habilitatem.

Propter mundiciam et puritatem.

Propter oblationis singularitatem. **Primo** hoc fiebat propter eorum habilitatem: quia illa que offerebantur facile haberi poterant a civitate hominum: non sic leones: aquile: vel pisces. **Secundo** hoc fiebat propter mundiciam et puritatem: quia animalia mundum habent nutrimentum: sicut dicit **Rabbi moyses**: non sic gallina et porcus. **Tertia** ratio erat propter oblationis singularitatem: ut esset singularis oblatio que fiebat deo: differens ab oblatione que fiebat idolis. **Et** quia **egyptii** colebant oves et venerabantur hircos: eo quod demones in illa forma eis apparebant. **Boves** vero habebant inter res sacras ob reverentiam ipsas quod deum habebant. **Nec** fuit solorum: quoniam que navigans in egyptum: multa egyptiorum de agricultura docuit. **Et** hircos offerebantur

deo oves: birci: capre: et boues. Insuper
 ut ait rabbi moyses. In colubis melio-
 res sunt pulli: in turturibus meliores
 sunt maiores. **T**ertia difficultas erat:
 quare aialia offerebantur occisa. Ad qd
 dicit sanctus **Tho.** qd hoc fiebat triplici
 rone. Primo ppter coformationem: qz
 sic veniunt in vsum hominum. Secun-
 do propter significationem: qz significa-
 bant occisionem qua pcto: meretur: et des-
 us misericors ppter humilitatem et res-
 uerentia sibi facta tolerat illuz et ppter
 pnia indulget sibi. Tertio sic fiebat pio:
 pter figuracionem xpi: qd occisus debebat
 immolari. Vis ergo dimissis redeamus
 ad oblationem factam p xpo. Na ly ex pau-
 pertatis amore pauperu oblationem ele-
 gerit: sicut in qd **Tho.** in parte. q. xxxvii.
Turtures et colube figure cōgruunt. Na
 turtur qz est avis loquax: predicationes
 et cōfessionem fidei significat: qz vo est ani-
 mal castus significat castitatem: qz vo est
 animal solitariū significat cōtemplatio-
 nem. Columba vo est aial mansuetum et
 simplex: ideo mansuetudinem et simpli-
 citatem significat.

Q Deliberalitate virginis q manifestat-
 tur in dispensatione muneru et cōcessio-
 ne filij: atqz in oēs eā inuocātes beniuo-
 la cōdescensione. **Cap. iij.**

Ertia virtus principalis qua
 in virgine bñissima pteplari
 debem: et liberalitatis: qua
 deprehendere possumus ma-
 xime propter tria.

Primo propter munerum dispensa-
 tionem.

Secundo propter filij cōcessionem.

Tertio propter beniuolam cōdescen-
 sionem.

Qprimo possumus deprehendere libe-
 ralitate virginis bñdicte ppter mune-
 rum dispensationem. Na yr scribit **Mat. c.**
ii. Magi obulerūt xpo munera piosa:
 aurum: thuris: et myrrham: verū: n̄ yr pie
 credit: oia pauperib⁹ dispensauit. Neqz
 putandū est qd tres reges vilia dona re-
 gi regū potuerūt: licet aliq hoc velint

offerere: qd dicit talia fuisse facta ppter
 mysticam significationem. Alij vo confen-
 tientes opinioni eoz qui dicūt magna
 auri pondera fuisse christo donata: fins-
 gunt virginem illa seruasse p peregrī-
 natione in egypto. Sed reuera qd pri-
 us dixim⁹ magis est verisimile atqz cre-
 dibile virginem. scilicet illam pssimā cuncta
 pauperibus distribuisse. **Q** Secundo possu-
 mus deprehendere virginis liberalita-
 tem ppter filij sui gratiosam cōcessionem:
 qm videly concessit eum simeoni sancto
 qui accepit euz in vlnas suas. De hoc sic
 refert **Lucas. ij. c.** Et ecce homo erat in
 hierusalē cui nomē simeō. Et homo iste
 iustus et timoratus expectans consola-
 tionem israel: et spūsanctus erat in eo.
Scdm **Nico. de ly.** hoc intelligit quan-
 tum ad gratie plenitudinem: qz non so-
 lum habuit gratiam iustificātem: put
 habetur communiter a iustis: sed etia
 quantum ad illuminationes diuinas et
 consolationes speciales. Ideo subditur
 Et respōsum acceperat a spūsancto:
 scz in orationibus suis deuotis non vis-
 surū se mouē: nisi videret christum dñi.
Tunc enim erat opinio cōmunis apud
 intelligentes: qd imminebat aduentus
 christi bñ signa a patriarchis: et pphes-
 tis data. Et ideo simeō de hoc deū serue-
 tius orabat: et in oratione responsus ac-
 cepit qd xpm natū videret anteqz vitay
 presentem finiret. Et venit in spiritu in
 templū. scilicet per reuelationem spūsancti: vt
 videret christū sicut erat ei promissum.
 Et cum inducerent puerum iesum ad sa-
 cien dū qd p̄dicta sunt bñ legem. Et ipse
 accepit eum in vlnas suas cum maximo
 cordis gaudio: bñ qd dicitur **Prouerbi-
 xij.** Desiderium si compleatur delectat
 animam. Inueamur simeonem a virgi-
 ne filium exposcentem: consideremusqz
 qd blande: qd benigne: qd ve liberalissime
 mater illa illum sibi consignauit. **O** simeon
 accepisti illū in vlnas tuas: id est
 in brachia. Quem accepisti: et regem re-
 gum et dñm dñantium. Quem ad tuum
 pectus dulciter deduxisti: filium dei et

De purificatione beate Marie. Sermo V

virginis illibate. Quem asperisti: deus
 et hominē xpm humani generis redem-
 ptorē. O felicia brachia: O beati oculi
 tui quoniam meruisti tāto p̄uilegio do-
 tari. Super hoc Aug. in sermone pre-
 sentis solēnitatis ait: Hec sunt testimo-
 nia tua dñe iesu: anteq̄ tibi sternerent
 fluctus maris: campi cessere vt impe-
 ranti: anteq̄ ventus te iubēte siluisset:
 mortui te vocante resurrexissent: sol te
 moriente palluisset: terra te resurgente
 tremuisset: celum te ascendere patuisset.
 Adhuc manibus matris portabaris: et
 iam dñs orbis agnoscebaris. Et ppter
 ea simeon benedixit deum: gratias agē-
 do. p̄ tāto bñficio et dixit Luce. ij. Nunc
 dimittis seruū tuū dñe hm verbū tuū
 in pace. i. decetero dimittes me de hac
 vita transire in cordis quiete. Qui aui-
 derunt oculi mei salutare tuū. Letāter
 enim descendere volebat ad limbū pa-
 trum: ex quo videbat saluatorē natum.
 Quod parasti ante faciem omnium po-
 puloz. i. coram omnibus populis qui-
 bus mysteriū incarnationis et redem-
 ptionis predicatum est per apostolos.
 Lumen ad reuelationē gētū: q̄ p̄ius
 errorū tenebris inuoluebantur. Et glo-
 riam plebis tue israel. Magna est em̄
 gloria iudeis ad xpi fidem conuersis q̄
 ipsa hm carnem nat̄ est de ipsis. Et pa-
 ter eius sc̄s ioseph qui meruit vocari pa-
 ter xpi: eo q̄ nutricius eius fuit: et ma-
 ter sc̄s maria que fuit mater eius h̄a:
 erant mirātes super his que dicebātur
 de illo: tunc a simeone: et p̄ius a magis
 et a pastozib: et a zacharia et elizabeth.
 Et restituto patre virgini: benedixit il-
 lis simeon: sc̄s virgini et ioseph. Quis
 enim Adaria et ioseph essent maiores
 simeone in sc̄titate: ille tamen erat ma-
 ior quātum ad sacerdotis officium: ad
 quem spectat benedicere populum. Et
 nō solum benedixit: sed etiā futura pre-
 dixit. Ecce inquit positus est hic in rui-
 nā et in resurrectionē multoz in israel.
 Quia sc̄s in passione xpi que futura
 erat: multi iudei fuerūt execrati a vita

te cadentes. Et multi fuerūt illuminati
 qui p̄ius erāt simplices et ignorantēs:
 vt p̄tz de apostolis quibus post passio-
 nem xpi data est intelligētia scripturas:
 rum: hm q̄ dicitur Luce. vi. c. Tūc aper-
 ruit illis sensum vt intelligerēt scriptu-
 ras. Subsecutus est simeon. Et in signū
 sc̄s federis inter homines et deum: cui
 contradicetur a scribis et pharisais et
 alijs. Et tuam ipsius animā pertrāsibit
 gladius. i. dolor passionis eius pertrās-
 sibi animā tuam per compassionē vt
 reuelentur ex multis cordibus cogitatio-
 nes: quia licet virgo tēpore passionis
 in fide perseverauerit: alij tamen disci-
 puli diuersas fluctuationes cogitatio-
 num habuerūt quousq̄ viderūt ipsum
 a mortuis resurrexisse. ¶ Tertio postu-
 mus deprehendere virginis liberalitatē
 tem propter benignam cōdescensionem.
 Cōdescēdit quippe omnibus eius p̄es-
 fidiū implorātibz. Ipsa est dulcedo et
 spes nostra vt cantat ecclesia. Ipsa est
 stella maris que naufragantes in mari
 huius mūdi ad portum salutis dirigit
 Ipsa propinqua est valde peccatoribz
 sicut luna inter planetas propinquior
 est terre. Et accedamus ad eā confidēs
 ter inducit nos deuot̄. Verū. h̄is h̄is.
 Securū inquit habes o homo accessus
 apud deū: vbi habes filiū ante patrem:
 matrē ante filiū. Filius ostēdit patri ci-
 catrices et vulnera: mater ostēdit filio pe-
 ctus tybera. Nec vlla pōt esse repulsa:
 vbi tot occurrūt charitatis insignia. Et
 itē. Ver. Quā misereri nō poterit mater
 omnipotētē. Quando misereri nollet
 mater m̄e. Et idē: Reuolue totā seriē
 euangelij et si quid asperū: si quid durū
 inuenieris in maria: deinceps eaz sus-
 ctam habeasz ad eā accedere vereans.
 Igitur sub alis eius cōfugiamus vt sic
 tuti esse possumus: et in hoc seculo filij
 sui gratiam mereamur accipere et eadē
 gloriā sempiternā. Amen.
 ¶ De assumptione et exaltatione virginis
 sacratissime in qua maxima reuocet di-
 uina potentia. Sermo. vj.